

Basiliek Onze-Lieve-Vrouw
van Scherpenheuvel

**Paastriduüm
van de
kruisdood, de grafrust
en de verrijzenis van de Heer**

Lezingendienst,
morgengebed

Onze-Lieve-Vrouw van Scherpenheuvel
bedevaartsoord

Voorwoord

Heer, dicht bij U wil ik waken

De liturgie van Goede Vrijdag en Stille Zaterdag nodigt ons uit om bij Jezus' lijden en sterven te waken. Om niet - zoals de leerlingen in de Hof van Olijven toen - in slaap te vallen, maar te waken. De liturgie van de getijden helpt ons hierbij. De hymnen, de psalmen, de lezingen, de gebeden zorgen er bovendien voor dat ons waken authentiek is. Al te menselijke overwegingen klinken door in de antifonen van de lezingendienst op Goede Vrijdag, ze worden door goddelijke overwegingen overgenomen in de antifonen bij de psalmen van het morgengebed. Het is de grauwe werkelijkheid van de wereld die Gods liefde niet aanneemt en de zalige realiteit van Gods liefde die sterker is in de hemel en op het kruis.

En wij staan daar ook, met onze al te menselijke kanten en ons verlangen en geloof dat God zich over ons ontfermt. Wij staan er ook, onder het kruis om Gods barmhartigheid te ontvangen, om de oude mens in ons te kruisigen en de nieuwe te laten opstaan.

Wij waken in deze dagen bij het onrecht van het kruis, bij de onwezenlijke stilte die volgt op het sterven van de Redder om straks te zien dat de steen is weggerold, het graf leeg is, de Heer is opgestaan en wij met Hem!

LEZINGENDIENST

Goede Vrijdag

Uitnodiging

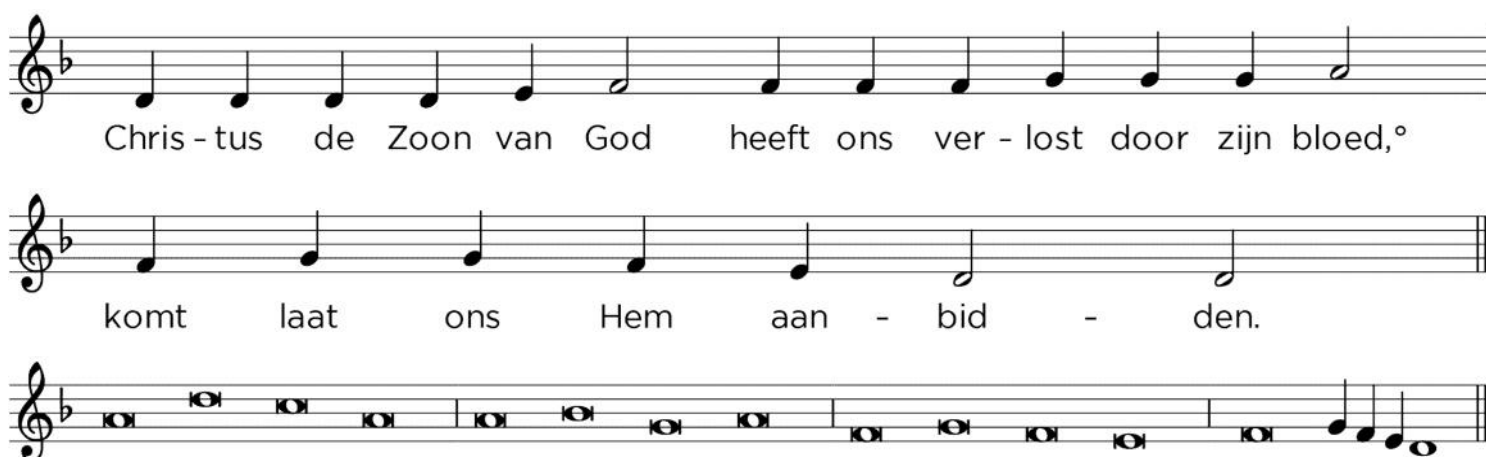
(Bij de woorden Heer, open mijn lippen maakt men een kruisteken. Men staat vanaf het openingsvers tot aan de psalmodie.)

Heer, o-pen mijn lip - pen. En mijn mond zal Uw lof ver-kon-di-gen

Psalm 95 (94)

Antifoon

Chris - tus de Zoon van God heeft ons ver - lost door zijn bloed,^o
komt laat ons Hem aan - bid - den.

Komt, laat ons de **Heer** met gejubel begroeten,
juichen wij **toe** de **Rots** van ons **heil**.
Laat ons verschijnen voor **Hem** met **een lofzang**,
Hem met liederen **eren**.

Antifoon

Komt, werpen **wij** ons aanbiddend ter **aarde**
knielen wij **neer** voor **Hem** die ons **schiep**.
Hij is onze **God** en **wij** zijn **volk**,
Hij is de herder en wij zijn kudde.

Antifoon

Luistert heden dan naar zijn stem:^o
'Weest niet halsstarrig als **eens** in **Meriba**,
zoals in **Massa in** de woestijn;
Waar uw **vaderen Mij** wilden **tarten**
ofschoon zij mijn daden hadden gezien.'

Antifoon

‘Veertig jaar stond dit volk mij tegen;°
Ik **sprak**: zij zijn toch een **dolend volk**,
zij **kennen** mijn **wegen niet**.
Daarom heb Ik in **gramschap** **gezworen**:
nimmer vinden zij rust bij Mij.’

Antifoon

Eer aan de **Vader en de Zoon**
en de **heilige Geest**.
Zoals het was in het **begin** en **nu** en **altijd**
en in de eeuwen der eeuwen. **Amen.**

Antifoon

Hymne

Zing, mijn tong, bezing het teken
van de zege in de strijd.
’t Vaandel dat de Heer zal steken,
is het kruis waaraan Hij lijdt.
Hij die ’t daglicht aan doet breken,
heeft ten offer zich gewijd.

**Ziende hoe het mens’lijk leven,
dat Hij schoon geschapen had,
aan de dood was prijsgegeven
om de vrucht die Adam at,
heeft God weer een boom verheven,
gaf zijn allerliefste schat.**

Om het heil ons te bereiden,
heeft Hij ’t heilig recht voldaan,
heeft hem die ons kwam misleiden
met zijn list beschaamd doen staan,
bood ons om ons te bevrijden
deze vrucht der liefde aan.

**Toen de volheid van de tijden
was gekomen, koos de Zoon,
Heer des hemels, onze zijde,
daalde neder uit de troon,
Mensenzoon en Gods Zoon beide,
koos Maria’s schoot tot woon.**

Toen de ure was gekomen
en zijn levenstijd vervuld,
heeft de Heer op zich genomen
als verlosser alle schuld,
liet het Lam zich zonder schromen
binden, leed het met geduld.

**Aan de Vader hoogverheven,
aan de Zoon in majesteit,
aan de Trooster van ons leven,
zalige Drievuldigheid,
zij de eer en kracht gegeven
nu en in der eeuwigheid.**

Psalmodie

Psalm 2

Antifoon 1

De heersers der aarde en de machthebbers hebben samengespannen tegen uw heilige dienaar Jezus die Gij gezalfd hebt.

1 Waarom zijn de volken **rumoerig**,
beramen de naties verzet ?

2 De heersers der aarde komen in opstand,^o
de machthebbers vinden elkaar
tegen de Heer en zijn gezalfde

3 Laat ons hun boeien **verbreken**,
hun ketenen werpen wij af!'

4 Die woont in de hemel, Hij **lacht**,
de Heer drijft de spot met hen.

5 Dan vaart Hij uit in zijn **gramschap**
en slaat hen met schrik voor zijn toorn :

6 'Ikzelf heb mijn koning **aangesteld**
op Sion, mijn heilige **berg**'.

7 Dit is het besluit van de Heer: ^o
Hij sprak tot mij : 'Gij zijt mijn **zoon**,
Ik heb u heden verwekt.

8 Vraag Mij, Ik geef u de volken als **erf**deel,
schenk u de aarde als **eigendom**.

9 Breek hun verzet met ijzeren **scepter**,
sla hen in stukken als potten van **klei**.'

10 Weest nu verstandig, gij **vorsten**,
heersers der aarde, weet wat ge doet!

11 Dient de Heer met ont**zag**,
kust Hem bevend de voeten.

12 Wekt ge zijn toorn op dan zijt ge ver**loren**,
snel is zijn woede ontbrand.

Gelukkig degenen die Hem ver**eren**,
hun toevlucht nemen tot Hem.

Eer aan de Vader en de **Zoon**
en de heilige **Geest**.

Zoals het was in het begin en nu en **altijd**
en in de eeuwen der eeuwen. **Amen**.

Antifoon 1

Psalm 22 (21), 2-23

Antifoon 2

Zij verdeelden mijn kleren onder elkaar en dubbelden om mijn gewaad.

2 Mijn God, mijn God, waarom ver**laat** Gij mij?
Ver blijft de redding bij mijn kreet om hulp.

3 Mijn God, ik roep bij dag, maar geen ver**horing**,
ik roep des nachts, en nimmer vind ik rust.

4 Toch woont Gij in uw **heiligdom**,
Gij, roem van Israël!

5 Op U vertrouwden onze **vaderen**,
zij rekenden op U en zijn verlost.

6 Zij riepen tot U en ze zijn gered,
ze hoopten op U en zijn niet beschaamd.

7 Maar ik ben als een worm, geen **mens** meer,
verstoten door de mensen, door het volk veracht.

8 Ze lachen met mij, allen die mij **zien**,
ze grijnzen en ze schudden met het hoofd.

9 "Hij steunt toch op de Heer? Laat die hem **redden**
en hem bevrijden, als Hij hem bemint."

10 Gij zijt het, die mij hebt geleid vanaf de **moederschoot**,
mij veilig hebt gelegd aan moeders borst.

11 Bij mijn geboorte werd ik U **gegeven**,
vanaf de moederschoot zijt Gij mijn God.

12 Houd U niet ver van mij nu ik in **nood** ben,
blijf mij nabij nu ik geen helper heb.

13 Zij dringen om mij heen als **kalveren**,
als Basan-stieren sluiten zij mij in.

14 Zij laten mij hun **tanden** zien,
bloeddorstig brullend als een leeuw.

15 Als water ben ik uitgegooten,
heel mijn gebeente is ontwricht.

Mijn hart is zacht als **was** geworden,
gesmolten is mijn lijf.

16 Mijn keel is als een scherf zo droog,^o
mijn tong kleeft in mijn **mond**;
Gij hebt mij in het stof geworpen van de dood.

17 Een meute honden jaagt mij **op**,
een bende booswichten houdt mij omsingeld.

Mijn handen en mijn voeten hebben zij door**boord**,
18 mijn beenderen kan ik wel tellen.

Nu gapen zij mij aan en lachen zij mij uit,^o
19 verdelen zij mijn kleren **onderling**
en dobbelen om mijn gewaad.

20 Ach Heer, houd U niet **ver** van mij,
mijn steun, kom haastig om mij bij te **staan**.

21 Red Gij mijn leven van het dreigend **zwaard**,
mijn lichaam uit de tanden van de **honden**;

22 Verlos mij uit de **leeuwen**muil,
mij, hulpeloze, van de buffel**horens**.

23 Uw Naam zal ik verheerlijken onder mijn **broeders**,
uw lof verkondigen voor heel het **volk**.

Eer aan de Vader en de **Zoon**
en de heilige Geest.

Zoals het was in het begin en nu en **altijd**
en in de eeuwen der eeuwen. **Amen**.

Antifoon 2

Psalm 38 (37)

Antifoon 3

Die mij naar het leven staan, spannen mij strikken.

2 Heer, tuchtig mij niet in uw **grams**chap,
kastijd mij niet in uw **toorn**.

3 Uw pijlen zijn diep in mijn vlees **gedrongen**,
uw hand daalde zwaar op mij **neer**.

4 Uw straf liet geen gave plek op mijn **huid**,
gekneusd zijn mijn beenderen om mijn **verstoktheid**.

5 Mijn schuld is mij over het hoofd **gegroeid**,
hij drukt mij omlaag als een loodzware **last**.

6 Mijn wonden zweren en **rieken**,
omdat ik onwijs was in mijn **gedrag**.

7 Ik strompel gebogen en diep **gebukt**,
mistroostig slijt ik mijn **dagen**.-

8 Mijn lenden zijn hevig ont**stoken**,
geheel mijn lichaam is **ziek**.

9 Ik ben gebroken en **uit**geput,
ik schreeuw het uit van ellende.

10 Ach Heer, Gij kent al mijn **noden**,
mijn klagen dringt tot U door.

11 Nu siddert mijn hart en ontzinkt mij de **moed**
en nergens zie ik nog licht.

12 Mijn vrienden en burenen ontlopen het **onheil**
en al mijn bekenden houden zich ver.

13 Die mij naar het leven staan spannen mij strikken,^o
meedogenloos zoeken ze mij te **verdelgen**
en hebben aldoor bedrog in de zin.

14 Maar ik houd mij doof en ik **lui**ster niet,
ik doe als een stomme mijn mond niet open.

15 Ik doe maar alsof ik er niets van **hoor**,
alsof ik geen antwoord weet.

16 Want enkel op U, Heer, stel ik mijn **hoop**,
mijn God, Gij zult mij verhoren.

17 Ik bid U, gun hun geen **leed**vermaak
en laat hen niet pochen als ik eens struikel.

18 Want aldoor ben ik de val **nabij**,
mijn ondergang staat mij voortdurend voor ogen.

19 Ik weet en beken dat ik **schuldig** ben
en straf verdien voor mijn zonden;

20 Maar vaak word ik zonder reden **geslagen**
en velen haten mij onverdiend.

21 En mensen die goed vergelden met **kwaad**,
weerstaan mij omdat ik het goede nastreef.

22 Heer, wil mij dus niet **verlaten**,
mijn God, blijf niet verre van mij;

23 Maar haast U om mij te **helpen**;
Gij, Heer, zijt mijn toeverlaat.

Eer aan de Vader en de **Zoon**
en de heilige **Geest**.

Zoals het was in het begin en nu en **altijd**
en in de eeuwen der eeuwen. **Amen**.

Antifoon 3

Vers

Valse getuigen zijn tegen Mij opgestaan.

En de leugen heeft zichzelf bedrogen.

Eerste lezing met Responsorium

Uit de brief aan de Hebreëën 9, 11-28

Christus is gekomen, de hogepriester van het waarachtige heil. De tent van zijn priesterschap is groter en volmaakter dan de vorige; ze is niet gemaakt door mensenhand, dat wil zeggen: ze behoort niet tot onze geschapen wereld. Het bloed van zijn offer is zijn eigen bloed, niet dat van bokken en kalveren. Zo is Hij het heiligdom binnengegaan, eens voor altijd, en Hij heeft een eeuwige verlossing verworven. Want als het bloed van bokken en stieren en de gesprenkelde as van een vaars de verontreinigden kan heiligen, zodat zij werkelijk rein worden, hoeveel groter is de kracht van Christus' bloed! Door de eeuwige Geest heeft Hij zichzelf aan God geofferd als een smetteloos offer, dat onze ziel zuivert van dode werken om de levende God te eren.

En daarom is Hij middelaar van een nieuw verbond: er heeft een sterven plaatsgehad dat bevrijding brengt van de zonden die onder het eerste verbond zijn bedreven; nu kunnen zij die door God geroepen zijn, het eeuwig erfdeel ontvangen dat hun is toegezegd. Waar een testament is, moet de dood van de erflater worden aangetoond. Een testament is immers pas bindend na overlijden; zolang de erflater nog leeft, wordt het niet van kracht. Daarom is ook het eerste verbond niet ingewijd zonder bloed. Nadat Mozes alle geboden van de wet voor het verzamelde volk had voorgelezen, nam hij het bloed van de kalveren en bokken en ook water, scharlaken wol en hysop, en besprenkelde het wetboek zelf en heel het volk, terwijl hij zei: dit is het bloed van het verbond dat God met u gesloten heeft. De tent en al het benodigde voor de eredienst besprenkelde hij eveneens met het bloed. Volgens de wet wordt nagenoeg alles met bloed gereinigd en zonder het vergieten van bloed is er geen vergeving.

Als dus de kopieën van de hemelse dingen door zulke ritens gereinigd moesten worden, dan vereist het hemelse origineel ongetwijfeld een voortreffelijker offer. Want Christus is niet het heiligdom binnengegaan dat, door mensenhanden gemaakt, slechts een symbool is van het waarachtige heiligdom; Hij is de hemel zelf binnengegaan om er nu, voor onze zaak, bij God present te zijn. Ook hoeft Hij zich daar niet telkens opnieuw te offeren, terwijl de hogepriester jaar in jaar uit het allerheiligste binnengaat, met bloed dat niet het zijne is. Anders had Christus meermalen moeten lijden vanaf het

begin van de wereld; maar in feite is Hij slechts éénmaal verschenen, op het hoogtepunt van de geschiedenis, om door zijn offer de zonden te delgen. Het is het lot van de mens éénmaal te sterven, en daarna komt het oordeel; zo is ook Christus éénmaal geofferd, omdat Hij de zonden van allen op zich had genomen; als Hij een tweede maal verschijnt, zal het zijn los van de zonde, om heil te brengen aan allen die naar Hem uitzien.

Vgl. Jesaja 53,7.12

Zoals een lam is Hij ter slachting geleid en toen Hij gefolterd werd, heeft Hij zijn mond niet geopend; Hij is overgeleverd aan de dood om zijn volk leven te schenken.

Hij gaf zijn leven prijs tot de dood toe en werd tot de zondaars gerekend **Om zijn volk leven te schenken.**

Tweede lezing met responsorium

Uit een preek van Hugo van Sint Victor (+1142)

‘Toen Jezus van de zure wijn genomen had, zei Hij: het is volbracht. Daarop boog Hij het hoofd en gaf de geest’ (Joh. 19, 30). Slechts een kort woord, dierbaren, hebben wij aangehaald, maar dit is boven alles verheven, want het beschrijft ons de voltooiing van onze verlossing. In Christus’ dood zijn alle voorafbeeldingen die erop betrekking hebben, tot vervulling gekomen. En wat de profeten over dit sterven hebben voorspeld, is nu vervuld. Daarom heeft de Heer tot de apostelen gezegd: ‘Wij trekken op naar Jeruzalem. Daar zal aan de Mensenzoon alles vervuld worden wat door de profeten geschreven is’ (Lc. 18, 31).

Alles is volbracht. In de dood van Christus is de voorafbeelding vervuld die wij zien in de schepping van Eva uit de zijde van de slapende Adam, want dit betekende de verlossing van de Kerk door het bloed dat uit de zijde van de gestorven Christus vloeide. Vervuld is ook een ander beeld: uit afgunst doodde Kaïn zijn broer Abel, want dit betekende dat Jezus uit afgunst door mensen uit zijn eigen volk aan Pilatus zou worden overgeleverd om gekruisigd te worden. Vervuld is nu in hogere zin wat Abraham deed die zijn zoon Isaäk op het altaar, op een stapel hout, legde om hem als offer aan God op te dragen. Dit betekende dat de mensheid haar zoon Christus, naar het vlees uit haar geboren, op het kruis ten offer zou brengen aan God. Vervuld is in dezelfde zin de voorafbeelding die wij kennen in het slachten van het paaslam toen God de kinderen van Israël bevrijdde uit de slavernij van Egypte. Dit betekende dat het geestelijke Israël door Christus’ dood bevrijd zou worden van het juk van de boze machten. Vervuld is het teken dat Mozes stelde, toen hij het bittere water zoet maakte door er hout in te werpen en toen hij water uit de rots liet stromen. Dit alles verwees immers naar Christus, die door zijn bittere dood de hardheid van de oude wet zou vervangen door de zachtheid van zijn juk. Hij zou voor ons uit de ware rots, die Hijzelf was, stromen van levend water laten vloeien die duiden op de

Geest. Vervuld is het voorschrift over de zondebok, die de zonden van het volk naar de woestijn moest dragen: dit was een beeld van Hem die onze zonden zou wegnemen.

In Christus' dood zijn ook de voorzeggingen van de profeten in vervulling gegaan. Vervuld is wat Mozes heeft gezegd: 'Een gehangene aan een paal is door God vervloekt' (Deut. 21, 23). Daarom zegt de Apostel: 'Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek der wet door zelf voor ons een vervloekte te worden' (Gal. 3, 13). Vervuld is wat David zei: 'Zij deden vergif in mijn voedsel, zij lesten mijn dorst met azijn' (Ps. 69 (68), 32). Vervuld is ook de voorzegging van Jesaja (53, 8): 'Hij is geslagen om de weerspanning van mijn volk', en: 'Hij is ten offer gebracht, omdat Hij het zelf wilde' (Jes. 53, 7, - Vulg.). Er zijn dus vele dingen vervuld: verre voorafbeeldingen en profetische voorzeggingen die betrekking hebben op de dood van Christus. Maar wie zou alle beelden en uitspraken kunnen tellen en verklaren? Alles is volbracht, want al wat vóór Christus' dood moest geschieden is in zijn dood vervuld.

De dood van de Heer is daarom voor ons het volkomen herstel van het leven, verzoening met God, kwijtschelding van schuld, toekenning van gerechtigheid; zijn dood betekent voor ons het sluiten van het dodenrijk, het opengaan van de hemel, de vernietiging van de straf en het verkrijgen van de heerlijkheid. Volbracht is dus alles: al het kwade is weggenomen, al het goede is tot volmaaktheid gebracht. Terecht staat er dus geschreven dat Jezus, toen Hij van de zure wijn genomen had, zei: 'Het is volbracht.'

Vgl. Matteüs 27,45.46; Johannes 19,30

Er viel een duisternis, toen Jezus gekruisigd was; omstreeks het negende uur riep Hij met luide stem uit: mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? Daarop boog Hij het hoofd en gaf de Geest.

Toen Hij van de zure wijn genomen had, zij Hij: het is volbracht.

Daarop boog Hij het hoofd en gaf de geest.

Afsluitend gebed

Heer, vrijwillig heeft uw Zoon zich overgeleverd in de handen van zijn vijanden. Wij bidden U: wees ons, uw volk, genadig omwille van Hem die aan het kruis voor ons geleden heeft: Jezus Christus onze Heer. Die met U leeft en heerst in de eenheid van de heilige Geest, God, door de eeuwen der eeuwen.

Amen.

Loven wij de Heer.

Wij danken God.

MORGENGEBED

Goede vrijdag

Openingsvers

(Bij de woorden God, kom mij te hulp maakt men een kruisteken. Men staat vanaf het openingsvers tot aan de psalmodie.)

Voorzang   Allen

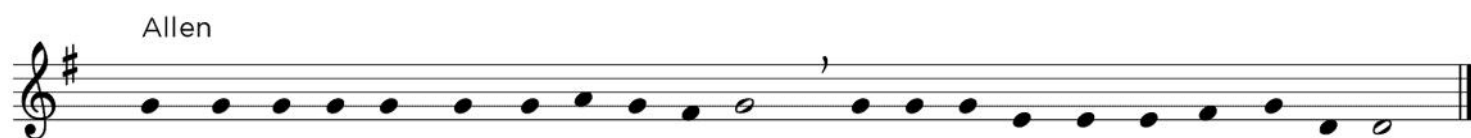
God, kom mij te hulp.   Heer, haast u mij te hel - pen.

Voorzang

Eer aan de Vader en de Zoon en de hei - li - ge Geest,

Allen

zoalshet was in het be ginen nu en al-tijd   en in de eeuwender eeuwen. A-men

Hymne

Toen de ure was gekomen
en zijn levenstijd vervuld,
heeft de Heer op zich genomen
als verlosser alle schuld,
liet het Lam zich zonder schromen
binden, leed het met geduld.

**Bitt're gal en rietstok beide,
speeksel, spijkers, felle speer,
doen zijn teder lichaam lijden,
bloed en water stroomt terneer.
Wat voor stroom komt U bevrijden,
aarde, zee en sterrenheer!**

Edelste van alle bomen,
zalig kruis van ons geloof,
uit welk woud zijt gij genomen,
zo met takken, bloemen, loof?
Lief'lijk hout, welk een volkomen
lieve last hangt in uw loof?

**Buig, o boom, uw takken neder,
harde nerf, wees in dit uur
vloeiende en mild en teder,
niet zo streng als van natuur.
't Koningslichaam rust gereeder
op een zachte stam terneer.**

Immers draagt gij als een gave
Hem die zich ten offer wijdt.
Gij, die loods, gij wijst de haven,
als de wereld schipbreuk lijdt,
die het bloed van 't Lam zal laven,
balsem, stromend wijd en zijd.

**Aan de Vader hoog verheven,
aan de Zoon in majesteit,
aan de Trooster van ons leven,
zalige Drievuldigheid,
zij de eer en kracht gegeven
nu en in der eeuwigheid.**

Psalmodie

Psalm 51 (50)

Antifoon 1

God heeft zijn eigen Zoon niet gespaard, voor ons allen heeft Hij hem overgeleverd

3 God, ontferm U over mij in uw barm**hartig**heid,
delg mijn zondigheid in uw erb**armen**.

4 Was mijn schuld volkomen van mij af,
reinig mij van al mijn zonden.

5 Ik erken dat ik misdreven heb,
altijd heb ik mijn vergriep voor ogen.

6 Jegens U alleen heb ik gezondigd,
wat U tegenstaat heb ik gedaan.

Dus zijt Gij rechtvaardig in uw **oordeel**,
is het vonnis dat Gij velt gegrond.

7 Ach, met schuld belast werd ik geboren,
schuldig was ik toen mijn moeder mij ontving.

8 Maar Gij hebt behagen in oprechtheid,
Gij hebt mij geleerd in eigen hart te zien.

9 Spreukel mij met hysop dat ik rein word,
was mij dat ik witter word dan sneeuw.

10 Maak mij weer ontvankelijk voor blijde klanken,
geef mijn gekastijde lichaam nieuwe levensmoed.

11 Wend uw ogen af van mijn gebreken,
scheld mij al mijn schulden kwijt.

12 Schep in mij een zuiver hart, mijn God,
geef mij weer een vastberaden geest.

13 Wil mij niet verstoten van uw aanschijn,
neem uw heilige Geest niet van mij weg.

14 Geef mij weer de weelde van uw zegen,
maak mij sterk in edelmoedigheid.

15 Dan zal ik de dwalenden uw wegen leren,
alle schuldigen terugvoeren tot U.

16 Houd mij ver van bloedschuld, God mijn redder,
dan bezingt mijn tong uw wijs beleid.

17 Heer, maak Gij mijn lippen los,
dat mijn mond uw lof kan zingen.

18 In geschenken hebt Gij geen behagen,
wat ik U ook bied, Gij wilt het niet.

19 Wat ik offer, God, is mijn boetvaardigheid,
een vermorzeld en vernederd hart wijst Gij niet af.

20 Wees ook Sion in uw goedheid weer genadig,
bouw de muren van Jeruzalem weer op.

21 Dan ontvangt Gij alle offers die Gij hebt bevolen,
dan komt men weer offeren op uw altaar.

Eer aan de Vader en de Zoon
en de heilige Geest.

Zoals het was in het begin en nu en altijd
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Antifoon 1

Lofzang Habakuk 3,2-4.13_A.15-19

Antifoon 2

Jezus Christus heeft ons lief en heeft ons van de zonden verlost door zijn bloed.

Heer, ik heb uw boodschap vernomen,
heb met ontzag gehoord wat Gij **doet**.

Doe het herleven in deze jaren, °
laat het ook zien in deze **tijd**:
wees in uw toorn uw erbarmen **indachtig**.

Zie, God zal komen uit **Teman**,
de Heilige daalt van de Paran **omlaag**.

Zijn luister omspant het **hemelgewelf**,
de aarde is vol van zijn **glorie**.

Zijn heerlijkheid is als een helder licht °
en stralen gaan uit van zijn **handen**,
daarin schuilt zijn wondere **kracht**.

Tot heil van uw volk zijt Gij **uitgetrokken**,
tot heil van hem die Gij hebt **gezalfd**.

Gij rijdt met uw paarden over de **zee**,
over het wijde schuimende **water**.

Toen ik het hoorde beefden mijn **leden**,
mijn lippen trilden bij het **geraas**.

Het is of mijn beenderen week zijn **geworden**,
ik sta te wankelen op mijn **voeten**.

Toch wacht ik gerust op die dag van **benauwing**,
die komen zal over het volk dat ons **kwelt**.

Al bloeit dan de **vijgeboom** niet
en draagt de wijnstok geen **vrucht** meer;

Al stelt de olijfoogst **teleur**
en geven de akkers geen **voedsel**;

Al is er geen schaap meer in de **kooi**
en staat er geen rund bij de voerbak:

Toch zal ik mij dan in de Heer ver**heugen**
en juichen om God, die mij redt.

Ja, God de Heer is mijn kracht, °
Hij maakt mijn voeten als die van **hinden**,
over de bergtoppen leidt Hij mijn pad.

Eer aan de Vader en de **Zoon**
en de heilige Geest.

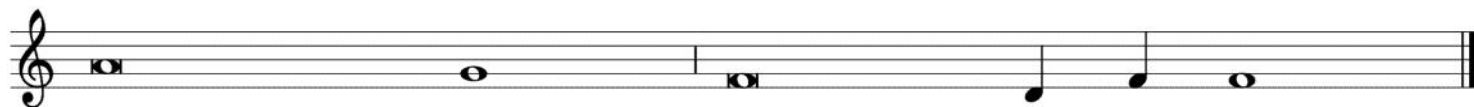
Zoals het was in het begin en nu en **altijd**
en in de eeuwen der eeuwen. **Amen**.

Antifoon 2

Psalm 147b (147)

Antifoon 3

Vol eerbied, Christus, aanbidden wij uw kruis en wij zingen de lof van uw heilige verrijzenis. Want zie, door het kruis kwam er vreugde in heel de schepping.

12 Loof de Heer, Jer**uzalem**,
Sion, verheerlijk uw **God**!

13 Want Hij heeft uw poorten stevig verg**rendeld**,
uw kinderen heeft Hij gezegend in u.

14 Hij laat u in vrede uw land bew**onen**
en voedt u met tarwebloem.

15 Hij zendt zijn bevel uit over de **aarde**
en haastig rept zich zijn woord.

16 De sneeuw laat Hij vallen als vlokken **wol**,
en rijp strooit Hij uit als as.

17 Hij werpt de hagel als broodkruimels **weg**,
voor zijn verkilling verstijft het water.

18 Hij fluistert een woord en het ijs wordt weer **zacht**,
Hij ademt erop en de stroom gaat verder.

19 Hij is het die Jakob zijn woord heeft **gezonden**,
zijn wet en geboden voor Israël.

20 Nooit was er een volk dat Hij zo heeft **behandeld**,
Hij maakte geen ander zijn wegen **bekend**.

Eer aan de Vader en de **Zoon**
en de heilige **Geest**.

Zoals het was in het begin en nu en **altijd**
en in de eeuwen der eeuwen. **Amen**.

Antifoon 3

Schriftlezing met responsorium

Jesaja 52,13-15

Mijn dienaar zal het goed gaan, grote roem zal hij verwerven, hoog zal hij stijgen in aanzien, zeer hoog. Zoals velen ontsteld hebben gestaan, toen zijn uiterlijk zo vreselijk misvormd was dat het niets menselijks meer had, zo zullen alle volken verbaasd over hem zijn en alle koningen met stomheid worden geslagen, omdat ze iets ongehoords aanschouwen, iets wat hun nooit was verteld.

Ant.: Christus is voor gehoorzaam geworden tot de dood, tot de dood aan het kruis.

Lofzang uit het evangelie

Lucas 1, 68-79
voorloper

De Messias en zijn

Antifoon

Boven zijn hoofd bracht men een opschrift aan met de reden van zijn vonnis: Jezus van Nazaret, koning der joden.

68 Geprezen zij de Heer, de God van **Israël**, (**Men maakt een kruisteken**)
omdat Hij omziet naar zijn volk en het bevrijdt.

69 Een redder heeft Hij ons verwekt,
in het geslacht van David, zijn getrouwe;

70 Zoals Hij van oudsher had verklaard
bij monde van zijn heilige profeten:

71 Verlossing uit de macht van onze **vijanden**
en uit de hand van allen die ons **haten**.

72 Zo zal Hij onze vadersen **barmhartig** zijn,
zijn heilige verbond **gestand** doen;

73 De eed aan onze vader Abraham **gezworen**
ons eenmaal te verlenen;

74 Om aan de greep van vijanden **ontruikt**
Hem zonder vrees te **dienen**;

75 In vroomheid en **gerechtigheid**
al onze dagen voor zijn **aanschijn**.

76 En gij, kind, zult profeet zijn van de **Allerhoogste**,
want gij gaat voor de Heer uit om zijn weg te **banen**.

77 Gij zult zijn volk de boodschap van **verlossing** **brenge**n
door de vergeving van hun **zonden**;

78 Dank zij de innige barmhartigheid van onze **God**,
die als een nieuwe dag voor ons al **opgaan**:

79 Om licht te brengen in het duister en de schaduw van de **dood**
en onze voeten te geleiden op een weg van **vrede**.

Eer aan de Vader en de **Zoon**
en de heilige **Geest**.

Zoals het was in het begin en nu en altijd
en in de eeuwen der eeuwen. **Amen**.

Antifoon

Smeekbeden

Richten wij ons vol eerbied tot onze Verlosser, die voor ons gestorven en
begraven is om ten leven op te staan, en vragen wij Hem met aandrang:

Heer, ontferm U over ons.

Heer en Meester, Gij zijt voor ons gehoorzaam geworden tot de dood; ° leer
ons altijd de wil van de Vader te doen.

Christus, ons leven, door uw dood aan het kruis hebt Gij de dood en het
dodenrijk vernietigd; ° laat ons met U sterven om met U te verrijzen in
heerlijkheid.

Jezus, onze Koning, Gij zijt door de mensen verstoten en als een worm vertrapt; ° leer ons uw nederigheid na te volgen om bij U heil te vinden.

Jezus, onze Heiland, Gij hebt uw leven gegeven uit liefde voor alle mensen; ° raak ons met uw liefde om elkaar oprecht te beminnen.

Christus, onze Verlosser, Gij hebt aan het kruis uw handen uitgestrekt om heel de schepping tot U te trekken; ° breng Gods kinderen van overal bijeen in uw eeuwig rijk.

Onze Vader...

Afsluitend gebed

Heer, vrijwillig heeft uw Zoon zich overgeleverd in de handen van zijn vijanden. Wij bidden U: wees ons, uw volk, genadig omwille van Hem die aan het kruis voor ons geleden heeft: Jezus Christus onze Heer. Die met U leeft en heerst in de eenheid van de heilige Geest, God, door de eeuwen der eeuwen. Amen.

Loven wij de Heer.

Wij danken God.

Gebed van de heilige Filippus Neri

Vorrei imparare la strada
d'andare in cielo.

O mio Signore, o mio Signore.

*(Ik zou de weg naar de hemel willen kennen.
O mijn Heer, o mijn Heer.)*

Non possa amarti, Buon Dio,
se non mi aiuti.

O mio Signore, o mio Signore.

*(Ik kan u niet liefhebben, goede God
als Gij mij niet helpt.
O mijn Heer, o mijn Heer.)*

Si come ben sai e vuoi,
ti prego fai con me.

O mio Signore, o mio Signore.

*(Zoals Gij wel weet en wilt,
vraag ik u doe met mij
O mijn Heer, o mijn Heer.)*

La grazia tu dammi Signore,
fa'ch'io ti serva.

Sol per amore, sol per amore.

*(Gij geeft mij de genade Heer,
geef dat ik U dien.
Alleen uit liefde, alleen uit liefde*

Non voglio piu malinconie;
su state allegri,
figlioli miei, figlioli miei.

*(Ik wil niet meer kijken naar het verleden;
Ik ben vol vreugde.
Mijn zonen, mijn zonen)*

E dono di Dio l'allegrezza
or siate santi.

Figlioli miei, figlioli miei.

*(De vreugde is de gave van God
en wees heilig.
mijn zonen, mijn zonen.)*